

GAZETA

DE TRANSILVANIA.

ANŞA

(KЪ ПРЕАНАЛТА БОИЕ.)

AL VII-LEA

N^{ro} 15.

Brashov, 21. Februarie.

1844.

Газета ачеста есе реглат де доъ орі не септѣмѣнѣ. Прецѣл еї дѣпрезѣнѣ кѣ ал фоеіеї пентрѣ минте, ииѣмѣ ши литератѣрѣ есте не зн ан 8 фіорині (24 дойзечері) арѣнт дѣ афарѣ, іар дѣ Брашов 7 фіор. арѣ. Презѣтераціа пентрѣ Брашов ши дѣнѣт се фаче ла редакціе ши ла едіторѣл, іар дѣ афарѣ ла к. и. поѣце ши ла шіѣції поѣцрїї DD. колекторї ши анѣме дѣ Іашї ла D. Dim. Ніна, іар дѣ Бѣкрѣщї ла D. Іосїѣ Романов ши ла D. Фрїдр. Валѣант, лїврарїї.

АРТИКОЛ ДНЧЕНЬТОРІЮ.

Сърѣчіа.

(Бртаре.)

Жѣдекѣділе. Съ мерѣем ла жѣдекѣтѣ, дѣсѣ ларѣаці, де се поате, ка съ нѣ фїм вѣзѣці нїчі де жѣдекѣторї, нїчі де партизанїї карїї поартѣ процесѣрї. Дѣпѣ дѣрї ши дѣпѣ локѣрї че лѣкрѣрї траці-комедіоасе нї се вор дѣфѣціша аїчі! Дѣтрѣачеа маї пайнте де а не пїтѣла сѣнт маса орі сѣнт скрїиторїѣл жѣделѣї, сѣ теорїѣм пѣдїнтел.

Тоате трївзнале де жѣдекѣтѣ дакѣ вреѣ а трече де чїнстїте ши дрепте, аѣ сѣ факѣ пѣмаї сілодісеме. Іврїції не прїчен че воїм пої а зїче кѣ ачеста; адекѣ: зн жѣдекѣторїѣ дрепт дескїде кондіка лецілор ши чїтїнд, афлѣ ка сѣ зїчем аша пѣце леці ка ачестеа: „Даторнїкѣл каре нѣ пѣтѣще ла време, дѣпѣ admonїції дѣтреїте сѣ фїе арѣнкат ла прїнсоаре.“ Ачеста есте пропозиціа чеа маре. Дѣпѣ ачееа каѣтѣ ла даторнїції че стаѣ де фаѣт ши афлѣнд кѣ леѣеа скрїсѣ се потрївеѣе ла дѣпшїї дѣтокма, зїче: „А, Б, Ц, нѣ воїеск а пѣтї нїчі дѣ бртареа дѣтреїтеї admonїції.“ Апої дѣкїзѣнд окїї ши зрѣїме ши пѣїндїши тѣїле ла пент стрїгѣ ачелаш жѣдекѣторїѣ: „Аша дар' А, Б, Ц вор інтра ла прїнсоаре шїл.“ Токма аша фаче зн дрепт жѣдекѣторїѣ ши атѣнчї, кѣнд леціле патриеї сале ар фї фсарте аспре, спре пїлѣ кѣнд о кондікѣ ар кѣпрїнде леці ка ачестеа: „Отѣл трѣдѣторїѣ каре дѣшї вїнде патрїа ши націа пентрѣ аѣр, сѣ веа аѣр топїт, пентрѣ ка сѣ се сатѣре де метал.“ Жѣдекѣторїѣл каре сѣфере а се мїтѣї ши асѣпреѣе не серїманїї невіновадї, сѣ фїе педесїт ка орі каре тѣлхарїѣ де дрѣмѣрї ши рѣпїторїѣ, адекѣ кѣ спѣнзѣрѣтоаре ш. а. ш. а.“ — Дѣсѣ ваї, де кѣте орі адоарте жѣделе не жеѣл сѣѣ, де кѣте орі асѣрѣеѣе ла стрїгѣрїле челе дрепте але жѣлѣиторїлор! — Ши іатѣ ачеста е прїчіна де кѣпетенїе, кѣ ванїї ши кѣдї сѣнт, нѣ есѣ дѣ чїркѣлагїе, кѣ зн ом лїпсїт, не лѣнѣгѣ чел маї кѣрат кѣдет де а ре-пѣтї сѣма лѣатѣ дѣпрѣмѣт, алеарѣгѣ кѣ лїтѣва скоасѣ ши нѣ афлѣ крѣдї-

тор; пентрѣ че? пентрѣ-кѣ капїталїції чїнстїці, дѣншеладї де атѣтеа орі, нїчі кѣ челе маї стрїнсе кондіці нѣ маї кѣтеаѣ а'шї да дїн тѣлѣ че маї аѣ, темѣндѣсе, ка нѣ ла време жѣдекѣта кѣпрїнсѣ де мїлѣ кѣтрѣ даторїѣл, сѣ афле фелїзрї де тшї не дїн дѣрѣпт пентрѣ сѣѣпареа ачестѣїа, саѣ чел пѣдїн пентрѣ прѣлѣнцїреа времїї; іар кѣпїталїції маї інтересаці дакѣ се ши дѣнѣплекѣ а дескѣїа челе шапте лакѣдї, апої ла пѣмѣрареа сѣтелор кїамѣ дѣтражѣторїѣ ши пе сѣтана, ва сѣ зїкѣ фак облігації не сѣме кѣте нѣ даѣ, пѣн камѣта леціїтѣ не хѣрїе, скот дѣсѣ алта дѣдрѣчїтѣ дїн капѣл ванїлор даці ш. а. Лїпсїтѣл че сѣ факѣ, прїїмеѣе орі ши че кондіці інферпале дела крѣдїторѣл, дѣсѣ дїн мїнѣтѣл прїїмерї сѣтелор астфелїѣ пїпѣрате ел дѣкѣ фаче компанїе кѣ дракѣл — ертаціїтї, кѣ поменеск де атѣтеа орі не некѣратѣл; — дѣпрѣмѣтѣторїѣл адекѣ зїче дѣ інїма са: „Аша сѣрѣчїтѣле, тѣ везї кѣтї крѣапѣ вѣза де ванї ши тѣ сторчї; дар зѣѣ ши еѣ воїѣ кѣѣта тоате пѣтїнчоаселе кѣї, ка сѣ скап де а'ці маї пѣтї вреодатѣ чеа че ам лѣат дела тїне. —“

Дечї вѣ дѣтрѣвѣм? дакѣ жѣдекѣторїї ар фї кѣноскѣдї де дрепці, дакѣ еї п'ар сѣферї дѣ вѣчї а се мїтѣї, дакѣ стрѣлѣчїреа аѣрѣлї ши але алтор тѣлѣїтї де прѣзентѣрї (плокоане), нѣ леар лѣа ведеѣеа окїлор, с'ар пѣтеа вреодатѣ дѣкѣїва ла оаменї атѣта пѣнкрѣдере, атѣта лїпсѣ де крѣдїт ши прїп бртаре атѣта сѣрѣчїе? — Дѣ прївїнцїа ачеста Енглезїї сѣнт оаменїї чеї маї акѣрації пе фаѣа пѣтѣнтѣлѣї. Еї адекѣ спре а пѣне жѣдекѣторїлор термінї ши ставїлї, спре аї рѣстрїнѣе ка сѣ нѣ поатѣ кѣлѣка, скїтѣва, дѣкѣнцїѣра леѣеа, іаѣ легат де лїтера леції, адекѣ зн жѣде енглезѣ сѣ нѣ кѣтеѣе а прївї ла нїчі о дѣпрѣцїѣраре алта, де кѣт нѣмаї ла леѣеа сїрїсѣ. Крѣдїнцїа жѣрїдїкѣ а Енглезѣлѣї есте: Dїн леѣе, нѣ деспре леѣе (E lege, non de lege). Нѣ е треаѣа жѣделѣї а кѣѣта, дакѣ кѣтаре леѣе есте преа аспрѣ, преа тїрѣноасѣ, саѣ преа ертѣтоаре, кѣчї леѣеа о фаче саѣ о скїтѣвѣ адѣпареа націопалѣ, парламентѣл ши нѣ ел; іар дакѣ тоѣтшї вреѣн жѣде с'ар вѣдї, кѣ аѣ жѣдекѣт дѣ

контра лецеї дін мілѣ саѣ дін интерес, ел дн Англіа трече де дѣшман ал конститѣціеї, де трѣдѣторѣ шї стрікѣторѣ ал лецілор, скѣрт де зн порк де кѣне, каре нѣ маї мерітѣ нічї о крѣдѣре шї тревѣ репезїт дін трївнал. Іатѣ ачеаста dompire де літера лецеї есте ачеа пѣтере фертектѣоаре, че аѣ дат Англіеї петѣрїнітѣл кредит шї аѣ фѣкѣтѣо доамнѣ а шѣрїлор шї банкереаса лѣмеї. Мѣлці domпїторї дін Еѣропа дншї аѣ пѣсе кѣпїтѣлаше фрѣмоасе дн банкѣл Англіеї шї нѣ аїреа, шїї петѣрѣ времї фѣртѣноасе. —

Дар вецї зіче: Дн знеле цѣрї кондіка крїмїналѣ шї леціле камбіале сѣнт преа аспре шї потрївіте нѣмаї ла веакѣрїле трекуте. Фїе. Шн жѣде, дакѣ нѣ і се паре де леції, пѣїе кондеїлѣ жос, ретрагѣсе ла араѣрѣ, саѣ дакѣ се поате, рекомѣнде каѣса кѣтаре ла міла (граціа) Маїестѣдеї, кѣчї нѣмаї Маїестатеа, пѣтереа Сѣверанѣ ал знїї стат аре дрептѣл де а арѣта мілѣ, фѣрѣ а вѣтѣма дрептѣл челѣї де ал треїлеа. „Dieu et mon droit! Dămnezec șii dreptul meu“ стрїгѣ Франдоѣл шї деа черїлѣ, ка кѣвѣпѣтѣл ачеста сѣ сѣдѣе пе тодї жѣзїї (нѣ то кѣмă Izitii) adormitii de interese.

(Ва ѣрма.)

TRANSLVANIA.

Клѣж, Февр. 23. Аїчї іар се днкѣїѣвѣ фѣртїшарѣїле. Дн зімеле трекуте інѣрарѣ фѣрїї токѣа дн каселе челе марї але крїѣск. Гѣверї шї ла департаментѣл ексакторатѣлї спарсерѣ дн лопѣрѣ, дар влѣстѣмації нѣ а фларѣ де фѣрат маї мѣлѣ, де кѣт кѣцїте де кондеїе шї черкѣларе.

(Е. Н.)

МОЛДАВІА.

☉ Іашї, 7. Февр. Капітала поастрѣ, прїн ѣрѣаре шї Цара се афлѣ дн плѣкѣтѣ мїшкаре — шї поецїї Ромѣнї рѣсѣпѣ версѣрї петѣрѣ лѣкрѣрїле адѣнѣреї поастре націонале, каре аѣ днфѣдїшат ла ачестѣ о казіе сімтїменте де патриотїзм, де днцелепчѣне шї фїлантропіе. Проїекѣл деспре регѣлареа аверїлор вїсерїченїї, дѣпѣ о днделѣнѣгѣ десѣатере модїфікѣндѣсе дн ачеа че кѣпрїндеа цїпїрї стрїїне фолосѣлї адеѣвѣрат ал Цѣреї, с'аѣ адопѣат. Казса чеа греа а склавїеї цїганїлор де асемеѣеа с'аѣ деслегат дѣпѣ кѣт о чере лецеа хрїстіанѣ шї чївілізаціа де асѣзї*)). Асїгѣрѣнд ачесте дѣб лецївїрї адѣнѣреа естра-ордїнарѣ саѣ днѣрѣнїт ла 2. Февр. шї (прекѣт вецї фї афлат) аѣ алес де Мітрополїт пе Преасѣнїціа Са Пѣрїптеле Мелетїе епїскопѣл де Роман. Націа ромѣнѣ шїе, че днпалт шї тотдеодатѣ преа делїкат пост есте мїтрополїа дн Молдавіа поастрѣ атѣт дн прївїнда релїціоасѣ, кѣт шї дн чеа полїтїкѣ. Веакѣрїле аѣ адеверїт, кѣ де мѣлціїне де орї зн мїтрополїт аѣ фост дн старе а пе скѣпа Патрїа дін перїчѣне, саѣ де аѣ фост ел зн Елї непрїченѣт шї лѣсѣ-

торїѣ каре нѣ vede шї нѣ аѣде, а о арѣка дн челе маї перїколоасе позїції, а о апропіа де апѣнере. — Дн 4. Февр. с'аѣ алес іарѣнї де епїскоп дн скаѣнѣл вакант Кѣвїошїа са Пѣрїптеле Архімандрїт Benjamin Roset. Асѣт дін ѣрѣтѣ адеѣере саѣ днсемнат днкѣ прїн декларациа еперїкѣ а Адѣнѣреї дн конѣра знелїрїлор, кѣ каре знїї се прегѣтїсерѣ де а дескїде стрїїнїлор зн дрѣтм, спре а ажѣнѣе ла днпалте трепте вїсерїченїї а Молдавіеї.**)

Днѣре ораторїї зілеї се деосївїрѣ DDлор Григорїе Кѣза, Васїліе Стѣрза, Гїка (каре?) шї Рад. Roset. — Асѣт манифестацие пѣлїкѣ се пѣреа неапѣратѣ, ка сѣ се арете Еѣропеї, кѣ дѣлчеа поастрѣ патрїе Молдавіа — де шї акѣтма мїкѣ — дншї кѣпоаїѣе дрїтѣрїле челе сѣнпте шї шїе а ле пѣзїї пре кѣт о іарѣтѣ а еї позїціе.

HUNGARIA.

(Днкѣїере.)

Дін парѣеа Бѣнѣатѣлїї песте Мѣрѣнї заче дн апѣ С. Міклошѣ чел мїк, Zsigmond háza (ачеста сѣтѣд есте пе марїїнеа Ноѣ-Арадѣлї ла Мѣрѣш, нѣ се цїне де Бѣнат, quod bene notandum.) — Ажѣнѣе дарѣ апа песте каса де Комїтат трече ла поїата сѣрѣрїеї чеа мїкѣ, шї тот днѣрѣнѣ се вагѣ дн ораш, — оаменїї де пе ѣскаѣт кѣ кочїї кѣларе сѣ вагѣ пе ла касе дѣпѣ алції. Кам пе ла 10 часѣсрї дн зіоа ачеста, адекѣ 16. Вїнерї, днчепе апа дін влїца театрѣлїї а венї тереѣ кѣѣрѣ пїад, — кѣнд деодатѣ апа де кѣѣрѣ каса орашѣлїї се vede а скѣдеа, днсѣ дін влїца Влѣдїчїї, а театрѣлїї тот креще, оаменїї прїн апа чеа таре кѣ плѣтеле скапѣ тереѣ, тереѣ пре алції. — Ла 2 часѣсрї дѣпѣ амїазѣ ажѣнѣе апа кѣлѣеа крещерїї сале, трече дн пїад дін влїца Влѣдїчїї песте дрѣтм (каре парѣеа дн ораш е фоарѣе рѣдїкатѣ) кѣѣрѣ каса орашѣлїї, гроазѣ, шї фрїкѣ маї таре — фїндкѣ апа аѣ рѣпѣт дѣлѣма шї дн преажѣма влїцеї Влѣдїчїї — знплѣсе скоамеле дела каселе ачесте, знплѣсе пе дрѣтѣрїле; адеѣвѣрат, кѣ оаменїї кѣ гѣноїе аѣ черкат сѣ скѣтеаскѣ подрѣтѣрїле знплѣнд ферецїїле, днсѣ апа аѣ тѣпнат гѣноїеле дін ферецїї, саѣ де нѣ леаѣ тѣпнат, тотѣш аѣ днѣрат дн подрѣтм — алції кѣ касе, маї вїне околїте аѣ шїїт опрї апа, сѣ нѣ днѣре пе поартѣ, вѣтѣнд десѣл пѣтѣпнт шї гѣноїѣ пе лѣнѣгѣ поартѣ, днсѣ де ачещїа фоарѣе пѣцїнї аѣ фост, дн маї тѣлте локѣрї саѣ лѣсат апа кѣрѣереї сале, шї аша де шї нѣ с'аѣ сѣїт дн касе маї рѣдїкате, дн подрѣтѣрїї дн аваїе тотѣш аѣ фост, — днсѣ прїн дѣдене наѣ днѣрат а фарѣ де ачеле, каре сѣнт дн подрѣтѣрїї — Аѣ фост скѣтїте де апѣ маї тѣлте влїце, прекѣт влїца кѣѣрѣ под (schöne Gasse Brückgasse), мїшлѣкѣл пїадѣлїї (пѣцїн), влїца Домпѣаскѣ, влїца весеречїї католїченїї, шї алте пѣцїне. — Дѣпѣ

*) Ерѣаці-не о днѣреваре: Пе чїне цїнецїї Двоастрѣ дн Молдавіа анѣме дін тагѣма вїсерїченскѣ де стрїїнїї, адекѣ нѣтїреа „стрїїнїї“ кѣт о днцелецїї, ка Канѣемїр, саѣ кѣт? —

*) Bezı şii Nşra treкут ачееаш шїре дела алт D. Correspondent ал пострѣ. Ped.

аміаз віпері аѣ днченѣт ана мереѣ а скѣде аша, кѣт чеа, каре аѣ веніт дн зліца Пескаріор прн Рáczváros дн а 17. адекъ смѣвѣтъ аѣ ешіт де тот дн ораш, іаръ чеаалатъ дн зліца Влѣдичіи, ші челелалте пѣрці маі тоатъ ера ші пѣмаі мереѣ се скѣдеа. — Іері солдаці мѣлці пе лѣнгъ инспекціе мілітѣреаскъ кѣ фел де фел де інструменте дн фортификаціе саѣ стрѣдѣт се маіе гіаца де лѣнгъ под, днсъ кѣ спорѣс фоарте пѣрці. — Сѣвѣрвіле днкъ ші астѣзі цетѣ дн апѣ, мѣлте касе саѣ дѣрѣмат. D. Серѣ, жѣделе орашѣлѣі токма акѣма се афлѣ ла Тімішоара дн казса маістратваліор де акоко. — Акѣм е анѣл, чеі маі мѣлці орѣшені ворѣіаѣ де репѣтараціі радікале дн маістрат; акѣм днсъ вор кѣзта ші алтѣ рестаѣраціе. — Дітам чеѣа: Ла зп віет пегѣдеторіѣс ромѣн дн 150 порчі пѣмаі 7 дн рѣмасерѣ, іар чеіламці тоці саѣ днкат. — А. Ш.

Chronica.

Мареле Дѣкат Посеп, 6. Феврѣар. Кѣтре тоці полоніи емігранці сосі дн зімеле ачестеа о порѣнкѣ де кабинет, дн зрѣма кѣреіа аѣ а еші фѣрѣ днтрѣзіере дн тоатъ Прѣсіа дн рестімп де о лѣпѣ. Че аѣ грешіт сѣрѣманіи полоніи, німе пѣ ііе; се дѣ днсъ кѣ сокотеалѣ, кѣ стѣпѣл лор де астѣзі темѣндѣсе, ка сѣ пѣ деа дн глас кѣ пемѣлѣмціі сѣі, аѣ стѣрѣт ка сѣ се депѣртезе дн Прѣсіа. Полоніи ачепіа се афлаѣ ачі фоарте мѣлці, зпн днші кѣмпѣрасерѣ ші чеѣа мошіоарѣ ші се днсѣрарѣ, акѣм сѣнт сіліці аші пѣрѣсі каселе, ші а лѣа лѣтеа дн кап.

Рѣсіа. Ст. Петерсѣвѣрг, 30. Іан. Дн сѣпѣтѣмѣна ачестеа се кѣзѣнарѣ амѣндѣбъ стрѣлѣчїтеле пѣрекі дн касе домпіоаре дн вісеріка кѣрціи, днтрѣіѣ дѣпѣ рїгѣл греческ, апоі дн палат дѣпѣ чел протестант, лѣтеран, фїнд кѣ амѣндоі цїнеріи сѣнт де релецеа протестантѣ. Нарохѣл кѣзѣнѣторіѣс дн партеа мірілор аѣ фост віде-президентѣл консісторіѣлѣі ценерал протестант де ачі П. Павѣлер. (Жѣрп. де Авгсѣ.)

Казкасіа. Дела мареа пегѣрѣ, 7. Іан. Зп Кореспондент дела акѣм пѣмітѣл лок траце ла дндоіалѣ ісѣвѣнда, че дѣпѣ о скріере дела Ст. Петерсѣвѣрг, се зіче кѣ ар фї кѣдїгат'о рѣшіі асѣпра мѣнтенілор; дн протівѣ зіче ачестеа, кѣ рѣшіі ар аѣеа тревѣнцѣ де аші днтрѣці арміеа кѣ 20,000. дн каре партеа чеа маі маре се ва траце ла Дагестан, зндеі прїмеждіа маі маре. Кѣпѣтѣніле Мансѣр ші Цїмѣллат кѣ трѣпеле лор де кѣлѣрѣці ащептѣѣ пѣмаі сѣ днгеде Кѣѣанѣл, ка апоі сѣ поатѣ пѣвѣлі асѣпра козачілор.

Гречіа. Атепа, 26. Іанѣаріе. Адѣнареа ценералѣ се конпрїнде днкъ тот кѣ десѣватереа пѣнтѣлѣі ачелѣі інтересант дн планѣл констїтѣціеі, сѣнѣторіѣс пѣнтрѣ націоналітате. Азі се цїнѣ а 6. шедїнцѣ дн прїчіна ачестеа, ші днкъ тот пѣ еші нічі зп рѣсѣлат ла лѣміпѣ. Дѣхѣрїле сѣнт фоарте тѣрѣзѣрате; о парте маре дн мілідіе, дн

амплоіаціі цївілі, дн преоці ші дн професоріі де акѣм вор фї сіліці а еші дн Гречіа, де кѣтѣѣ се ва прїімі пѣрѣреа ачелора, каріі претїнд, ка тоці ачеліа, че пѣ с'аѣ пѣскѣт дн регатѣл де акѣм, сѣ іасѣ дн Гречіа.

Брітаніа маре. London, 6. Феврѣар. Процѣсѣл лѣі О'Коннел, каре аѣ ажѣнс акѣм а фї ал Статѣлѣі, кѣрѣе днтрѣзѣна; авіа днші днкеіе ворѣіреа зп адвокат, ші алтѣл се пѣне дн локѣі, апѣрѣнд пе кліентѣл сѣѣ; жѣдеѣторіі аѣ пѣмаі сѣ аскѣлте. Дн зімеле ачестеа вені рѣндѣл ла О'Коннел де а ворѣі ші а се апѣра, каре ел оші фѣкѣс фоарте фрѣмос.

ДНІРЕА БѢМІЛОР

днтрѣ Молдова ші Валахіа.

Дакѣ економіа політїкѣ а доѣндїт вре о ісѣвѣндѣ дн зімеле поастрѣ есте дн прївіреа вѣтїлор. — Астѣзі есте кѣпоскѣт ші прїіміт прїнціпіѣл: ласѣ сѣ треакѣ слобод, де тоці ачелі каріі се днделетніческѣ кѣ ферїчіреа пѣамѣрїлор. — Ачест прїнціпіѣ се поате доведї де сіненї: че маі пѣтернікѣ доѣадѣ, де кѣт а лѣа дн вѣгаре де сатѣ кѣ сѣнѣтем тоці консоматорі ші кѣ, кѣ кѣт зп обїект де каре пе слѣжїт, де каре авем тревѣнцѣ, есте маі ефѣтѣ, кѣ атѣт есте маі віне, пѣнтрѣ кѣл пѣтем доѣндї маі лесне? Аша дар кѣ кѣт вор фї маі слободѣ тѣрѣфїре стрѣіне сѣ днтрѣ дн локѣл пострѣ, кѣ атѣт аѣ сѣ фїе маі ефѣтїне. Нѣмаі кѣ десѣфїндѣреа вѣтїлор с'ар ефѣтѣні тоате лѣкрѣрїле кѣ 3%, ші дн лок де а плѣтї зп обїект оаре каре 103 леї, лан пѣте кѣмпѣра кѣ 100, ші маі жос днкъ, кѣнд вом сокотї кѣтѣ стрїкѣчїзне дн марѣл прн дескїдѣреа колетелор, кѣтѣ сѣнѣраре ші кѣтѣ пердѣре де време се прїчїнѣзѣде пегѣдїторїлор пе ла вѣтїмїле де ла марціні. —

Астѣзі авем о пїлдѣ віе дїппаїнтеа поастрѣ. Прѣсіа а вѣгат днтр'о зпїтате де вѣші доѣзѣчї де статѣрї а ле Цѣрманіеі, ші тоате ачесте статѣрї днпрезѣлѣ кѣшїгѣ; гѣѣернѣрї ші партїкѣларї тоці се фолосескѣ. — Цѣрманіа, прнтр'о кѣмпѣнїре дреантѣ ші днделеаптѣ а інтересѣрїлор матеріале, а доѣвѣндїт чеѣа че нічі Карол V. кѣ пѣтереа са де зрїешѣ, нічі пѣтерїле тоате а Езропѣі днтрѣнїте дн конгрѣсѣл де ла Віена, пѣ і а пѣтѣт да. Деонатдатѣ дн аѣѣѣр пѣмаі о слобозенїе де комерц, ачѣеа сістѣмѣ де тѣсѣрї ші монѣде; чїне днсъ поате шї, дакѣ ачѣастѣ зпїме, че сатѣлѣ а авѣ де правѣдѣ пѣмаі пегодѣл, пѣ ва тѣпа кѣтре о зпїме Цѣрманѣл політїкѣ, ші поате дн маі кѣрѣндѣ време де кѣт пе есте ертат а прѣведѣ? Ачѣастѣ ісѣвѣндѣ о есте датоаре Цѣрманіа кѣ тотѣл цїфрелор. Пѣнтрѣ статѣрїле челе нічі каре сѣнт днѣзѣнѣзѣрате дн тоате пѣрділе де алте статѣрї че астѣзі днтрѣ днтрѣачѣастѣ зпїтате комерціалѣ, с'а фѣкѣт зп калкѣл, каре фоарте віне се аплїкѣ ла пої. Прнціпалтѣрїле Валахіеі ші Молдавіеі келтѣескѣ ка ла 6,000,000 леї пе тот анѣл пѣнтрѣ паза кордоанелор; ші кѣт пе адѣкѣ вѣтїмїле? Дн Мол-

дова къ импортажје къ експортажје нѣ се съѣ песте 1,700,000 леї, ши дн Валахїа нѣ трече мѣлт песте 2,500,000; аша песте тот ка ла 4,200,000 леї, о пагъвъ петъгъдѣитъ de mai мѣлт de 1,000,000 леї пе тот анѣл. — Рѣ-дікънд дар вѣмїле ши ашъзъндѣсе кордоуѣ сапїтар пе адевѣрата са лїне*), ам авеа зп къщїг днтръачеастъ сокотеалъ дн тоате прї-вїрїле, маї дптѣв ар къщїга Вістіерїле маї мѣлт de 1,000,000 леї пе тот анѣл, ал дої-леа ар къщїга партїкъларїї консоматорї, ши дн сѣжршїт ар къщїга індустрїа агрїколъ шесе саѣ шепте шиї пѣзгарї, карїї астьзї сѣшт днтревїндациї пентрѣ паза пѣрїпїлор ши а вѣмїлор, ши пѣрдзїї пентрѣ лѣкрѣл пѣтѣжпѣлѣ, сїнгѣрѣл їсвор а фѣрїчїреї Ротъпїлор. Де есте зп віс съ гъндеаскъ чї-нева ла о асѣел де старе а лѣкрѣрїлор, ла о десѣїндаре а вѣмїлор деспре тоате дерїле вѣчїне, дар чел пѣдїн днтре Прїнчїпатѣрї п'ар афла стѣпънїрїле поастре нїчї о днне-декаре.

Прїнчїпїл рѣдікѣрїї вѣмїлор ши фоло-сѣрїле че зрѣеазъ пентрѣ фїс каре стат дн парте, нѣ есте астьзї тѣгъдѣитъ de nimene, проблемѣла де деслегат есте кѣм съ се дес-ѣїндѣзе фѣрѣ а се жїгнї зпеле дїн интерес-рїле прївате, ши фѣрѣ а прїчїнѣ дѣрѣпъна-рѣа капїталърїлор пѣсе дн чїркъладїе. Асѣел есте проблемѣла захарѣлѣ де сѣеклѣ дн Фран-цїа, знде де ши стѣпънїрѣа веде днведерат къ а фѣкѣт о маре грешалъ съ дндемне ачеастъ індустрїе, ши къ интересѣла обїдѣск чере акѣм съ се десѣїндѣзе кѣ тотѣл, днсъ Окѣрмѣрѣа есте сїлїтъ съ о маї днгъдѣе, ка съ нѣ прїчїнѣаскъ пѣпорочїрѣа а о мѣл-дїте де капїталїстї, рѣдікъндѣле де одатъ дрептѣрїле че леа дат ла днчепѣт. Дар ла пої карїї нѣ продѣчет де кѣт матерїї вѣрте, матерїї днтѣїтоаре (des matières premières), знде днкъ нїчї зп капїтал днсемнат нѣ се а-флѣ днтревїндат дн нїчї зп фел де індустрїе манѣфактѣрїалъ; ла пої знде сїнгѣра індустрїе есте ачеа агрїколъ, нїчї о пагъвъ дн пѣзптрѣ нѣ пѣар пѣтеа прїчїнѣ десѣїндѣрѣа вѣмїлор, нѣ пѣмаї деспре о гранїцъ дар ши деспре тоа-те; ши орї ши кънд о стѣпънїрѣе оаре каре пе ва пропъне о зпїтате де комерц, тревѣе съ о прїїмїт кѣ мѣлцъмїре, пентрѣ къ нѣ поате фї де кѣт фолосїтоаре локѣлѣ по-стрѣ.

Стѣпънїрѣа Ротъпѣаскъ де песте Мілков пропъне о зпїтате комерцїалъ. Ачеастъ про-пънѣре, ачест трактат де комерц се кѣпрїнде тот дн дозъ артїкѣле.

Арт. 1. Лїнїа де ватъ есте десѣїндатъ пентрѣ тотдеазна днтре Прїнчїпате.

Арт. VIII. Пентрѣ днлеснїрѣа даравѣре-лор съ се днфїїндѣзе о сїстемѣ комзпнъ де мѣсѣрї, грѣтѣдїї, ши съ се хотѣрѣаскъ зпѣл

*) Лас къ тотѣла деопарте чеа че се атїнде дека-рантїне, пентрѣ къ лїнїа фїреаскъ а карантїне-лор нѣ есте пе Дѣпѣре, ши ар фї пѣдрептате съ апѣрѣм пої пѣмаї къ келтѣеала поастрѣ тоатъ Еврѣпа де чїзѣт.

ши ачелашї кѣре монетар пентрѣ амѣлдозъ дерїле.

Къ о асемѣнеа днвоеалъ нѣ поате авеа дн вїтор де кѣт о днрїѣрїре фѣрїчїтъ асѣпра спорїреї ши днфлорїреї локѣрїлор поастре, нѣ есте днвоеалъ; тот че тревѣе съ черчетѣм акѣм кънд ачест проїект аре а се сѣзпне ка-терелор респектїве есте, дакъ деокамдатъ а-чеастъ днвоеалъ поате прїчїнѣї вре о пагъ-въ, вре о сїнптеалъ Ротъпїлор де днкооло де Мілков, саѣ челор де днкоаче.

Къ чеа маї маре мѣлцъмїре ам азїт пе Д. Стїрѣеїѣ днтревїндѣнд аргъментѣла зр-мѣтор, кѣтрѣ зпїї дн Боерї къ карїї ворѣїа ла Іашї деспре ачеаста: „Вѣ паре рѣѣ, ле зїчеа ел, къ нѣ авѣдї о днгїндѣре де лок маї маре, къ нѣ авѣдї Бесараѣїа ши Бѣковїна, ши адї фї фѣарте мѣлцъмїдїї, дакъ п'ар да чїнева зпѣл саѣ дозъ жѣдеде дн Валахїа; ла о аша днтѣжпїларе пѣгрешїт къ п'адї гъндї съ ста-торпїчїдїї ватъ днтръачеле дозъ жѣдеде ши челе трѣїспрезече днзѣтѣрї а ле Молданїеї, фѣрѣ а авеа чеа маї мїкѣ днгрїжїре къ вї с'ар прїчїнѣї вре о пагъвъ. Къ кѣт маї мѣл-те жѣдеде де а ле Валахїеї п'ар да, къ атѣ-та есте де крѣзѣт къ адї фї маї вѣкѣронїї; ши ка съ фїдїї консеквѣндїї, прїїмїдїї тоатъ Валахїа.“

Чел маї мѣлт грѣѣ се експортеазъ прїн Брѣїла ши Галацї; ачесте дозъ портѣрї сѣшт де дозъ чеасѣрї департе зпѣл де алѣл; аша дар дакъ грѣїле поастре ар фї де ачелаш соїѣ зпеле къ алтеле, нїчї предѣрїле лор п'ар пѣтѣ фї къ мѣлт деосевїте; сѣр сїндїтоарѣа осевїре че се веде астьзїї, зрѣеазъ дн прїчїнѣї къ соїѣл грѣїлор Молдовеї есте маї вѣн.

(Ва зрѣа.)

ДНЩИИИЦАРЕ.

Пентрѣ ка съ днлеснїт кѣмпѣрѣрѣа фа-врїкателор поастре пентрѣ Трансїлванїа ши Цара ротъпѣаскъ, ам днтокмїт зп депозїт (magazie) пентрѣ тоате продѣктеле поастре (де пѣлѣмъ, алїче, фѣрѣрїї пѣтеде, фѣзѣрѣрѣцїї ши вѣрсате) ла Дѣпѣеалѣ

Paul Nendvich in Sibiu,

знде се вїнде къ предѣрї хотѣрѣѣте; тот ако-ло се прїмеск днсѣрчїнѣрї ши пентрѣ мѣрфї де фѣр маї пе-овїчпѣїте атѣт де фѣзѣрїе кѣт ши вѣрсате.

Рѣскверг, 1. Іанѣарїе 1844.

Fratii Hofmann & C. Maderspach.

ПРЕЦЪЛ БѢКАТЕЛОР ДН БРАШІОВ.

Дн ванї де валѣтѣ. Мартїе 1. к. п.

	Фр.	Кр.
Гълеата де грѣѣ кѣрат	5	30
— — — де мїжлок	5	—
— — сѣкарѣ	3	36
— — кѣкѣрѣз	4	—
— — орз	3	18
— — овѣс	2	—